

Travma Duyarlı Görüşme

Pelin BOZKURT GÜNENDİ¹**GİRİŞ**

Çoğu birey, yaşamları boyunca doğal afetler, savaş, sevdiklerini kaybetme veya cinsel istismar dahil olmak üzere aşırı stresli veya yaşamı tehdit eden bir veya daha fazla potansiyel olarak travmatik olayla karşılaşma olasılığı yüksektir. Bu travmatik olayların çoğu kişinin vücut bütünlüğünün ihlalini içerdiğinden, genellikle fiziksel ve zihinsel sağlık ve tıbbi bakıma yönelik tutumlar üzerinde olumsuz etkileri vardır.(1)

Travma hakkında bilgili ve duyarlı hizmet son yirmi yılda psikoloji, psikiyatri, eğitim, halk sağlığı, adalet ve sosyal hizmet dahil olmak üzere çeşitli alanlarda ve disiplinlerde artan bir ilgi kazandı ve geliştirildi. Travma duyarlı sağlık hizmeti, travmanın insanların yaşamları, ihtiyaçları ve zayıflıkları üzerindeki etkisinin anlaşılmasını temel alır. Bu çerçevede; travma yaygınlığını, yönlülüğünü ve etkisini kabul ederek travma konusunda bilgilendirilmiş sağlık hizmetini amaçlar. Travma konusunda duyarlı tedavi sunumu; hem travma geçmişi olan bireylerin hem de sağlık profesyonellerinin deneyimlerini iyileştirme potansiyeli sunar.(2)

¹ xxx

- Dil engeli olması halinde sağlık terminolojisine hakim, görüşmenin amacı hakkında bilgili ve tedavi ekibinin bir parçası olan bir tercüman eşliğinde görüşme yürütülmelidir. Aile üyelerinden veya yakınlarından tercüman olarak hizmet etmesini istemek uygun görülmemektedir
- Değerlendirmenin olası yasal sonuçlarının farkında olmak önemlidir. Tarama ve değerlendirme sürecinde topladığınız bilgiler, bu bilgilerin paylaşılması istemese bile yetkililere zorunlu raporlama yapılması gerekebileceği göz önünde tutulmalıdır.(19)(22)

Sonuç

Travma duyarlı görüşme, travmanın bireyler ve tedavi sunanlar üzerindeki karmaşık etkisini tanıyan ve travmaya özgü tedavi yaklaşımları konusunda eğitimli ekibi barındıran organize uygulamaları içermelidir. Travmanın etkisini tanımak, hastalar ve personeldeki travma potansiyelini ele almak için bir sağlık bakım ortamı yaklaşımını benimsemeyi gerektirirken travma bilgili klinik uygulamalar travmanın hastalar üzerindeki bireysel etkisini ele alır.

Travma duyarlı görüşme; olası travmanın potansiyelini kabul etme, güvenilir bir ortamda travmayı tarama ve değerlendirme, bireye duygusal ve fiziksel güvenlik sağlama, tedavi seçenekleri sunma, tedavi süreci hakkında bilgilendirme ve yönlendirme, bireyin destek kaynakları ile işbirliği kurma, yeniden travmatizasyonu önleme prensiplerini barındırır.

KAYNAKLAR

1. S. Raja, M. Hasnain, M. Hoersch, S. Gove-Yin, and C. Rajagopalan, "Trauma informed care in medicine: Current knowledge and future research directions," *Fam. Community Heal.*, vol. 38, no. 3, pp. 216–226, 2015.
2. C. O'Dwyer, L. Tarzia, S. Fernbacher, and K. Hegarty, "Health Professionals' Experiences of Providing Trauma-Informed Care in Acute Psychiatric Inpatient Settings: A Scoping Review," *Trauma, Violence, Abus.*, vol. 22, no. 5, pp. 1057–1067, 2021.
3. S. A. and M. H. S. Administration, "SAMHSA's Concept of Trauma and Guidance for a Trauma-Informed Approach," 2014.
4. A. P. Association., *The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM 5*. 2013.
5. I. R. Galatzer-Levy, S. H. Huang, and G. A. Bonanno, "Trajectories of resilience and dysfunction following potential trauma: A review and statistical evaluation," *Clin. Psychol. Rev.*, vol. 63, no. 2017, pp. 41–55, 2018.

6. B. K. Morrill, E. F. Brewer, N. T. O'Neill, S. C., Lillie, S. E., Dees, E.C., Carey, L. A., & Rimer, "The interaction of post-traumatic growth and post-traumatic stress symptoms in predicting depressive symptoms and quality of life," *Psychooncology*, vol. 17, no. 9, pp. 948–953, 2008.
7. R. J. Ursano, T. C. Kao, and C. S. Fullerton, "Posttraumatic stress disorder and meaning: Structuring human chaos," *Journal of Nervous and Mental Disease*, vol. 180, no. 12, pp. 756–759, 1992.
8. H. Farley, M., & Barkan, "Tension-Reducing Behaviors in Psychiatric Outpatients," vol. 94116, no. 415, pp. 133–140, 1997.
9. A. B. Amstadter and L. L. Vernon, "Emotional reactions during and after trauma: A comparison of trauma types," *J. Aggress. Maltreatment Trauma*, vol. 16, no. 4, pp. 391–408, 2008.
10. C. A. Wastell, "Exposure to trauma: The long-term effects of suppressing emotional reactions," *J. Nerv. Ment. Dis.*, vol. 190, no. 12, pp. 839–845, 2002.
11. M. A. Gupta, "Review of somatic symptoms in post-traumatic stress disorder," *Int. Rev. Psychiatry*, vol. 25, no. 1, pp. 86–99, 2013.
12. R. A. Bryant, "The Current Evidence for Acute Stress Disorder," *Curr. Psychiatry Rep.*, vol. 20, no. 12, 2018.
13. F. H. Norris, A. D. Murphy, C. K. Baker, J. L. Perilla, F. Gutiérrez Rodríguez, and J. D. J. Gutiérrez Rodríguez, "Epidemiology of Trauma and Posttraumatic Stress Disorder in Mexico," *J. Abnorm. Psychol.*, vol. 112, no. 4, pp. 646–656, 2003.
14. Y. Xu et al., "Retrospectively assessed trajectories of PTSD symptoms and their subsequent comorbidities," *J. Psychiatr. Res.*, vol. 136, pp. 71–79, 2021.
15. N. Utzon-Frank et al., "Occurrence of delayed-onset post-traumatic stress disorder: a systematic review and meta-analysis of prospective studies," *Scand. J. Work. Environ. Health*, vol. 40, no. 3, pp. 215–229, 2014.
16. S. Tagay, S. Herpertz, M. Langkafel, and W. Senf, "Posttraumatic stress disorder in a psychosomatic outpatient clinic: Gender effects, psychosocial functioning, sense of coherence, and service utilization," *J. Psychosom. Res.*, vol. 58, no. 5, pp. 439–446, 2005.
17. G. Jason, "McNally, Richard J.: Remembering Trauma," *Philos.* 200 344, vol. 34, no. 4, pp. 477–481, Dec. 2006.
18. M. Harris and R. D. Fallot, "Using trauma theory to design service systems," p. 103, 2001.
19. M. Scott, *Trauma-Focused CBT*. Pp 35-101, 2014.
20. M. P. Duckworth and V. M. Follette, *Retraumatization: Assessment, Treatment, and Prevention*. Taylor and Francis, 2012.
21. L. Yaakubov, Y. Hoffman, and T. Rosenbloom, "Secondary traumatic stress, vicarious posttraumatic growth and their association in emergency room physicians and nurses," *Eur. J. Psychotraumatol.*, vol. 11, no. 1, 2020.
22. C. Menschner and A. Maul, "Key Ingredients for Successful Trauma Informed Care Implementation," *Adv. Trauma-Informed Care*, no. April, pp. 1–12, 2016.